

## Kystvandrådet for Isefjord og Roskilde Fjord

### Referat

3. møde d. 2. februar 2025 kl. 17.00-20.00

Sted: Fors A/S, Betonvej 12, 4000 Roskilde

Dato: 3. februar 2025  
Sagsb.: Sonja Maja Grønkjær  
Sagsnr.:  
Dir.tlf.: 72368705  
E-mail: somgr@holb.dk

### Mødedeltagere:

- Rune Hylby, Danmarks Sportsfiskerforbund
- Jesper Simonsen, Dansk Amatørfiskerforening (DAFF)
- Kirsten Flemming Hansen, Dansk Naturfredningsforening - Halsnæs
- Ole Busck, Dansk Naturfredningsforening - Odsherred
- Allan Nielsen, Dansk Ornitologisk Forening (DOF)
- Niels Otto Lundstedt, Dansk Skovforening
- Niels Erik Pedersen, Danske vandløb
- Lars Wiboe Pilmann, Fors A/S
- Jens Rane Holck, Friluftsrådet
- Erik Hansen Blegmand, Landbrugspolitisk Forum, Region Øst
- Lars Peter Nielsen, Nordsjællands Landboforening
- Kristine Vik Kleffel, Novafos
- Yke Kloppenburg-Oosterwoud, VKST
- Pernille Ingildsen, Odsherred Forsyning
- Mikkel Nielsen, Halsnæs Forsyning
- Kasper Lomholdt, Turisme- og oplevelseserhvervet
- Karen Timmermann, DTU Aqua
- Trine Larsen, DHI
- Dennis Trolle, WateriTech
- Brian Kronvang, Aarhus Universitet (Teams under pkt. 9)
- Grethe Saabye, Lejre Kommune
- Ruth Bjerregaard, Lejre Kommune
- Jarl Falk Sabroe, Holbæk Kommune
- Sonja Maja Grønkjær, Holbæk Kommune
- Emil Erichsen, Holbæk Kommune
- Vilfred Hvid, Holbæk Kommune
- Clara Berg-Jensen, Holbæk Kommune (referent)

### Afbud:

- Christian Lundberg Eilers, Danmarks Jægerforbund
- Johan Wedel Nielsen, Dansk Akvakulturs Producentorganisation
- Johan Scheel, Dansk Skovforening
- Erik Steen Jensen, Dansk Ornitologisk Forening (DOF)

**Dagsorden**

<b>17.00 - 17.10</b>	1. Velkomst
<b>17.10 - 17.20</b>	2. Godkendelse af dagsorden
	3. Godkendelse af referat fra møde d. 8. december 2025
	4. Godkendelse af kommissorium
<b>17.20 - 17.30</b>	5. Godkendelse af forslag til forsøgsprojekt
<b>17.30 - 17.50</b>	6. Introduktion til omlægningsplanen for Isefjord og Roskilde Fjord
<b>17.50 - 18.15</b>	7. Opfølgning på workshop og scenarier vedr. oplandsmodel (arbejdsmappe 3) v. Dennis Trolle, WateriTech
<b>18.15 - 18.45</b>	8. Aftensmad
<b>18.45 - 19.10</b>	9. Opstart af AP5 Hotspotanalyser og mulige områder v. Brian Kronvang, Aarhus Universitet (Teams)
<b>19.10 - 19.35</b>	10. Status på fjordmodel (Arbejdsmappe 2) v. Trine Larsen, DHI
<b>19.35 - 19.55</b>	11. Scenarier – fjordmodel (AP2) v. Karen Timmermann, DTU Aqua
<b>19.55 - 20.00</b>	12. Evt.

**Ad. 1**

Jarl Falk Sabroe, byrådsmedlem i Holbæk og netop udpeget som ny mødeleder af Kystvandrådet, bød velkommen og gav ordet videre til Lars Wiboe Pilmann, der som husvært gav en kort præsentation af Fors A/S og deres arbejde.

**Ad. 2**

Dagsordenen blev godkendt.

**Ad. 3**

Referat fra mødet d. 8. december 2025 blev godkendt.

**Ad. 4**

Kommissorium for Kystvandrådet for Isefjord og Roskilde Fjord blev godkendt.

**Ad. 5**

Emil Erichsen præsenterede kort sekretariatets bud på et forsøgsprojekt, men gav også en orientering om, at det desværre ikke er lykkedes at få opbakning fra DN omkring forslaget. Det er derfor sekretariatets opfattelse at forsøgsprojektet ikke kan indsendes, da Kystvandrådet skal være enige.

Der blev spurgt ind til, hvorfor DN ikke kunne bakke op om forslaget. DN svarede, at de i udgangspunktet havde støttet nogle af de andre forslag til forsøgsprojekter. Men begrundede også med, at de ser vandreservoirs som et nyt virkemiddel og at det bør være staten som undersøger, om det er en god idé. DN mener også, at hvis der kom natur i reservoiret ville den blive ødelagt, så snart man tømmer reservoiret med henblik på vanding. Derudover er der en bekymring omkring mulig afdampning af metan, da der er kulstof i jorden. Måske vil vådområder være en bedre løsning?

Til det lød svaret, at det jo primært vil være en forundersøgelse, hvor man så også kunne undersøge om metan afdampning er en problemstilling. Der vil også være tale om en lokal løsning.

DOF og Sportsfiskerne bakker op om DN og støtter heller ikke forsøgsprojektet om vandreservoirs.

Sekretariatet foreslog herefter, at der arbejdes videre med at udvikle et forsøgsprojekt omkring Elverdamsådal, da flere har udtrykt ønske om, at Kystvandrådet fokuserer på dette område. Der er meget kort tid til ansøgningsfristen, derfor vil der skulle arbejdes hurtigt og der er behov for faglige input fra medlemmerne, hvis vi skal nå i mål med en ansøgning.

Der var opbakning til, at sekretariatet arbejder videre med et forsøgsprojekt med fokus på Elverdamsådal.

**Ad. 6**

Emil Erichsen præsenterede omlægningsplanen for Isefjord og Roskilde Fjord oplandet.

Herefter var følgende spørgsmål og bemærkninger:

- Risikerer man ikke, at man står om 5 år, og skal tage en masse areal ud til skovrejsning, for at nå CO2 målet, og så bruger man arealet to gange? Svar: Det vil næppe ske – de udpegede arealer -herunder særligt dem i øvrige-kategorien forventes ikke udtaget, før treparten har fået arbejdet med skovrejsning og grundvandsbeskyttelse
- Hvor meget kan kommunen håndtere at sætte i gang på en gang? Svar 1: der er endnu ikke det overblik – der er en ny kommunalbestyrelse som også skal prioritere. Holbæk har fx 88 projekter i pipeline. Lige nu har vi 8 projekter i gang. Svar 2: Kommunerne arbejder intenst, men også meget forskelligt. Det er et stort ressourcetryk
- Der var en bekymring om, at når der bliver lavet en datavask af "øvrige"-kategorien, vil det måske lede til et lavere kvælstofpotentiale, og så skal man ud at finde mange flere områder. Svar: Øvrige-kategorien indeholder både projekter hvor kvælstofreduktion kan være overvurderet og projekter hvor den kan være undervurderet.

**Ad. 7**

Dennis Trolle fra WateriTech samlede op på oplandsworkshoppen, som blev afholdt d. 13. januar. Han gav et overblik over hvilke scenarier, der blev udvalgt og hvilke data, som WateriTech mangler for at kunne regne på nogle af scenarierne – særligt vedr. scenarierne om drikkevandsinteresser og fremtidens spildevandsudledning. Se slides for yderligere information.

**Ad. 8**

Aftensmad

**Ad. 9**

Sonja Grønkjær gav en indflyvning til punktet: Der er i forbindelse med ansøgningen til Kystvandrådet beskrevet en arbejdsplan 5: Hotspotanalyser, hvor der er afsat 700.000 kr. Egentlig står arbejdsplanen til igangsættelse i 2027, men sekretariatet vurderer, at det er for sent at gå i gang, hvis man vil have nogle resultater inden september 2027. Med den baggrund har sekretariatet igangsat en dialog med Aarhus Universitet om opgaven. Brian Kronvang fra Aarhus Universitet tog herefter over og forklarede, hvordan opgaven kan løses og hvilke muligheder der er. Da beløbet ikke er så stort, er Kystvandrådet nødt til at afgrænse hvilke områder, hvor målingerne skal foretages. Se slides for yderligere information. Efter oplægget var der følgende spørgsmål og bemærkninger:

- Danske Vandløb bakker op om at undersøge Tuse Å systemet.
- Hvor mange målscenarier over år skal der laves før det kan indgå i modellering? Svar: Det er repræsentativt for året. Vi er sikre på at kunne sammenligne med status quo.
- Det er ærgerligt at skulle vælge mellem de to modeller. Er det bare et spørgsmål om økonomi? Eller også kapacitet? Svar: Begge dele. Vi er ret hængt op. Dog kunne GEUS nok hjælpe.
- Hvis vi fandt midlerne, kunne I måske godt foretage begge forslag? Svar: Ja, måske. Men der er ikke flere penge i regi af Kystvandrådet.
- Hvad ville du (Brian Kronvang) anbefale og hvad er fordele og ulemper ved de to modeller? Svar: Jeg er en uvildig fagperson og jeg kender ikke området. Begge dele kan være brugbart.
- Hvordan spiller oplandsmodellen sammen med målingerne? Svar fra Dennis: særligt den umålte del vil være spændende i forhold til modelarbejdet. Men hvis der kommer forsøgsprojekt om Elverdamsådalene kunne man koble det med denne data.
- Kan man ikke få nogle kvælstofmålere, der måler kontinuerligt? Svar: Jo, men det er dyrt. Vi måler med UV.
- Er det interessant at måle på vandløb, der er ved ydre isefjord? Nej, her ville vi fokusere på Indre Isefjord.
- Landmænd går meget op i, at vi har et meget umålt opland. Men enig i, at vi skal have fokus på det inderste af Isefjord. Laver du (Brian Kronvang) nogle af de samme type målinger, som man har gjort i Odense? Svar: Ja
- Man kan ikke generelt sige, at jo større udledningen er, jo større er problemet. Men for Isefjord er det sådan, at inderfjorden er mest følsom og det er også den som får mest belastning.
- Hvis man forestiller sig en permanent installation ved hvert udløb, kunne der så ikke også være noget monitorering? Svar: Jo – men det er omstændigt og dyrt

Sonja Grønkjær fulgte op på oplægget med, at Kystvandrådet ikke behøver at træffe endelig beslutning på mødet om hvilke områder, hotspotanalyserne skal fokusere på. Der skal træffes en beslutning ultimo februar. Sekretariatet følger op på mail.

#### **Ad. 10**

Trine Larsen fra DHI gav en status på arbejdet med fjordmodellen (arbejdsplan 2). Se slides for yderligere information. Oplægget gav anledning til følgende spørgsmål og bemærkninger:

- Svarer resultaterne til det vi havde forventet? Svar: Tilsvarende analyser fra Aarhus universitet kommer til tilsvarende resultater. Der er ikke tal, der stikker ud.
- Er dette kun baseret på målinger for ét år? Svar: Modellen er kalibreret mod 15 års målinger. Men jo, modellen er kørt over et år.
- Indre Isefjord er mere følsom, men alligevel er vandet skiftet ud efter 100-125 dage. 3-4 måneder senere vil det være væk? Svar: Ja, så vil vandet og de opløste næringsstoffer være omsat – men næringsstofferne omsættes meget hurtigere.
- Måler I ude i Kattegat, så vi ved hvad vandkvaliteten fra Kattegat er? Svar: Ja, der er en målestation i Kattegat. Men der kommer ikke meget vand fra Kattegat og ind i fjorden – det kommer primært fra åløb.

#### **Ad. 11**

Karen Timmermann gav en indføring i, hvilke scenarier der er påtænkt i arbejdsplan 2, fjordmodellen. Se slides for yderligere information. Oplægget gav anledning til følgende spørgsmål og bemærkninger:

- Har vandtemperatur ikke en betydning? Svar: Jo, men den kan vi ikke ændre på.
- Har det ikke også betydning for bunddyr faunaen? Svar: Jo, men det modellerer man ikke.
- Hvad mener du med, at der ikke bliver skrabet ålegræs ved muslingeskrab? Svar: Det er der en lov om at man ikke må.
- Kigger I på om det påvirker bunddyr? Svar: Nej. Vi kigger på iltsvind og næringsstof-frigivelser. Muslingeskrab og iltsvind er sammenfaldende
- Kan jeres model blive justeret, når oplandsmodellens scenarier kommer? Også ift. næringsstofmodelleringen. Svar: Vi har ikke kørt scenarier med næringsstoffer endnu. Men planen er at køre vinterudledning vs. en vækstsæsonudledning. Man kan også godt køre på fosfor. Hvis man kører det med kvælstof, kan man ikke se hvad der er hvad, så man skal køre det separat.
- Storskalaudplantning af ålegræs – sig mere om det. Svar: Modellen siger noget om, hvor man forventer at ålegræsset vil overleve – men i den virkelige verden kan der ske alt muligt
- Udplantning af ålegræs, sker det manuelt? Svar: Ja. Det er en rodplante, så hver plante skal sættes i havbunden manuelt. Der findes en plantemaskine, men ellers dykkere.

#### **Ad. 12**

Til evt. viste Sonja Grønkjær invitationen til de åbne møder i marts og opfordrede medlemmerne til at dele den med deres bagland og andre interesserede.